

Prawo do ochrony danych osobowych

Na czym polega ochrona danych osobowych?

Prawo do ochrony danych osobowych stanowi element prawa do prywatności i oznacza, że każda osoba, za wyjątkiem sytuacji przewidzianych przepisami prawa, sama może decydować o tym, jakie informacje jej dotyczące mogą być pozyskiwane, gromadzone, przechowywane, przetwarzane i udostępniane innym podmiotom.

Prawo to chroni Konstytucja RP oraz ustawa z dnia 10 maja 2018 roku *o ochronie danych osobowych*, której przepisy odwołują się do unijnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (RODO). Weszły one w życie z dniem 25 maja 2018 roku i obowiązują we wszystkich państwach członkowskich Unii Europejskiej. Adresatami regulacji w zakresie obowiązków dotyczących ochrony danych osobowych są zarówno podmioty publiczne, jak i przedsiębiorstwa prywatne. Celem przepisów dotyczących ochrony danych osobowych jest zapewnienie poszanowania dla praw i wolności związanych z pozyskiwaniem, gromadzeniem i przetwarzaniem danych osobowych. Chodzi w tym przypadku o dane osobowe, które przetwarzane są w formie całkowicie albo częściowo zautomatyzowanej oraz przetwarzane w sposób inny niż zautomatyzowany, w sytuacji gdy stanowią one lub mają stanowić część zbioru danych.

Czym są dane osobowe?

Przedmiotem regulacji RODO są dane osobowe osób fizycznych, a zatem informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej. Obejmują one wszelkiego rodzaju informacje, które w sposób pośredni lub bezpośredni pozwalają na ustalenie tożsamości konkretnej osoby fizycznej, której one dotyczą. Osobę fizyczną można zidentyfikować w szczególności w oparciu o:

1. informacje, które jej przynależą jak imię, nazwisko, adres, numer identyfikacyjny,
2. cechy fizyczne, na które składa się chociażby wizerunek, czy wygląd zewnętrzny,
3. cechy fizjologiczne określane przez strukturę kodu genetycznego, grupę krwi, wzór siatkówki oka, odcisk linii papilarnych,
4. informacje, które dotyczą statusu osobistego osoby fizycznej jak przykładowo obywatelstwo, stan cywilny, stan zdrowia, wykształcenie, karalność,
5. informacje o charakterze rzeczowym, społecznym czy ekonomicznym jak chociażby wysokość wynagrodzenia, stan posiadania majątkowego, stosunki własnościowe,
6. określone cechy kulturowe lub społeczne jak rasa, pochodzenie, narodowość, prezentowane poglądy polityczne, wyznawane przekonania religijne lub filozoficzne oraz przynależność partyjna lub związkowa.

Dane osobowe mogą być przedstawione za pośrednictwem: słów, symboli, numerów, liczb, dźwięków, obrazów, fotografii lub też jako efekt połączenia wskazanych postaci (w formie zapisu wideo lub zapisu audio-wideo). Mogą one zostać utrwalone za pomocą nośników tradycyjnych (w formie papierowej) lub nośników informatycznych (z użyciem dysku komputerowego, karty pamięci, urządzeń typu *pendrive*). RODO dzieli dane osobowe na dane zwykłe i dane szczególne, a podział ten rozstrzyga o zakresie dopuszczalności ich przetwarzania oraz metodach, jakie zastosować należy w celu ich ochrony. Dane szczególne stanowią w istocie dane wrażliwe, do których należą dane odnoszące się do stanu zdrowia, dane biometryczne i genetyczne, dane w zakresie seksualności lub orientacji seksualnej, dane o pochodzeniu rasowym lub etnicznym, a poza tym informacje o przekonaniach religijnych lub światopoglądowych, o przynależności do związków zawodowych.

Na jakich zasadach możliwe jest przetwarzanie danych osobowych?

W świetle RODO przetwarzanie danych osobowych oznacza operacje prowadzone na danych osobowych takie jak: zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie.

Przepisy RODO wymieniają sześć podstawowych zasad, które stosować należy przy przetwarzaniu danych osobowych, a mianowicie:

1. zasadę legalności, rzetelności i przejrzystości,
2. zasadę celowości (ograniczenia celu),
3. zasadę adekwatności (minimalizacji danych),
4. zasadę merytorycznej poprawności (prawidłowości danych),
5. ograniczenia czasowego (ograniczenia przechowywania),
6. zasadę zabezpieczenia danych (integralności i poufności danych).

Na podstawie RODO za przestrzeganie wskazanych wyżej dyrektyw odpowiedzialny jest administrator danych osobowych.

RODO podaje sześć ogólnych podstaw dopuszczalności przetwarzania danych, które mają charakter przesłanek samoistnych, co oznacza, że dla uznania przetwarzania danych za prawnie dopuszczalne wystarczające jest wystąpienie jednej z nich. Podstawy przetwarzania danych osobowych to:

1. dobrowolna, konkretna, świadoma i jednoznaczna zgoda osoby, której dane osobowe dotyczą,
2. wykonywanie umowy, stroną której jest osoba, której dane dotyczą lub podjęcie działań na żądanie osoby, której dane dotyczą, przed zawarciem umowy,
3. wypełnianie obowiązku prawnego ciążącego na administratorze danych osobowych,
4. potrzeba ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą lub innej osoby,
5. realizowanie zadania wykonywanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej,
6. występowanie prawnie uzasadnionych interesów administratora lub strony trzeciej, za wyjątkiem sytuacji, w których nadrzędny charakter wobec tych interesów mają interesy lub podstawowe prawa i wolności osoby, której dane dotyczą, w szczególności gdy osoba ta jest dzieckiem.

Starosta Jarosławski zaprasza mieszkańców do korzystania z darmowej pomocy prawnej, w tym także z mediacji

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i nieodpłatna mediacja przysługują osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej, w tym osobie fizycznej prowadzącej jednoosobową działalność gospodarczą niezatrudniającej innych osób w ciągu ostatniego roku

Zapisy: tel. (016) 624 62 62 w dni robocze w godz. 7.00 do 15.00

e-mail: kontrola@powiat.jaroslaw.pl

Artykuł publikowany jest w ramach edukacji prawnej prowadzonej na rzecz mieszkańców Powiatu Jarosławskiego przez Starostę Jarosławskiego

MINISTERSTWO
SPRAWIEDLIWOŚCI
www.ms.gov.pl

